

Ieva Upleja,
FKTK galvenā sabiedrisko
attiecību speciāliste,
KLIENTU SKOLAS vadītāja

FKTK BANKU KOMPASS – ikviena klienta ērtībai

Sekojošā sabiedrības intereses pieaugumam par finanšu sektoru un jo īpaši Latvijas banku darbību, FKTK ir izveidojusi finanšu rādītāju loku, pēc kā banku klienti varētu salīdzināt ļoti dažādās Latvijas bankas – mazās, specializētās un lielās ar plašu klientu skaitu. Šie rādītāji ir apkopoti informatīvā rīkā BANKU KOMPASS, kas kopš 2012. gada septembra ir pieejams FKTK mājas lapā. BANKU KOMPASS sniedz iespēju ērti iepazīt Latvijas banku darbības būtiskākos rādītājus un arī skaidrojumus par tiem – aktīviem, kredītiem, noguldījumiem, peļņu vai zaudējumiem, kapitāla pietiekamību, aktīvu atdevi un likviditāti. Nereti klienti uzdod mums jautājumu – kura banka ir drošākā? Nav tādas vienas atbildes uz šo jautājumu, jo banku biznesa modeļi ir atšķirīgi. Taču šo rādītāju analīze var būt viens no apsvērumiem, klientam pieņemot lēmumu par to, ar kuru banku sadarboties. BANKU KOMPASS ir atrodams FKTK mājas lapas augšējā labajā stūrī, klikšķinot uz attēla ar kompasu: www.fktk.lv.

? **Kāpēc jāpārdod valstij piederošā banka "Citadele", ja tā strādā ar peļņu? Vai tie aptuveni 100 miljoni eiro, ko prasa par banku, atbilst tās patiesajai vērtībai. Kurš dienests un kā novērtē pārdošanai paredzētu banku? Vai FKTK piedalās šajā vērtējumā?**

Vilnis Auziņš Dundagā

Par bankas "Citadele" pārdošanu bija izlemts jau 2010. gadā, kad atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumam Latvijas valsts uzņēmās saistības, ka šai bankai ir jāpiesaista investors līdz 2014. gada beigām. Tagad par bankas pārdošanu un vēlamu cenu vienojas īpašnieks – Latvijas valsts ar iespējamo pircēju. Savukārt pircējs FKTK iesniegs dokumentus būtiskas līdzdalības atļaujas saņemšanai bankā. FKTK kā banku uzraugs izvērtēs šo pircēju, pārbaudot tā stabilitāti, reputāciju un finanšu līdzekļu pietiekamību. Jebkura investora izvērtēšanas gaitā pastāv iespēja, ka tiek atklāti apstākļi, kuru dēļ FKTK var neakceptēt kandidatūru un nedot atļauju iegūt būtisku līdzdalību.

Nebūtu pareizi iespējamo "Citadeles" pārdošanas cenu pretstatīt visiem "Parex" bankas pārņemšanas laikā veiktajiem ieguldījumiem. Runājot par "Citadelī", saskaņā ar Privatizācijas aģentūras datiem ir atgūta lielākā daļa no valsts ieguldījumiem tajā. Proti, valsts sniegtais atbalsts bija 378 milj. eiro, šobrīd "Citadele" ir kopā samaksājusi valstij jau 250 milj. eiro (t. sk. procentu maksājumus 46 milj.). Atlikuši 174 milj. eiro valsts atbalsta, no kuriem 64 milj. tiks atgūti līdz 2017. gada beigām, jo tas ir aizdevums subordinētajam kapitālam, un "Citadeles" pārdošanas cena turpinās dzēst atlikušo parādu valstij.

? **Ko FKTK kā komercbanku uzraugs var darīt, ja bankas maksājumu grūtībās nonākušam klientam nevis atvieglo, bet izvirza vēl stingrākus kredīta līgumu noteikumus. Kredītaņēmējs tā nekad neizklūs no maksājumu grūtībām. Vai FKTK nevar iejaukties?**

Haralds Lapiņš Ādažos

Tē jāpaskaidro, ka FKTK veic banku uzraudzību, sekojot to rādītājiem vai, citiem vārdiem, darbības stabilitātei un finanšu veselībai. Bet FKTK nav tiesību iejaukties bankas un klienta savstarpējās attiecībās un dot norādījumus, piemēram, par konkrēta kredīta restrukturizāciju. Tās ir bankas un klienta attiecības, ko regulē citi likumi un noslēgtais līgums. Tomēr, ņemot vērā sarežģīto situāciju Latvijā pēckrīzes gados un vadoties no citu valstu prakses, FKTK ir izstrādājusi vadlīnijas (pieejamas FKTK mājas lapā) aizdevuma, kas nodrošināts ar nekustamā īpašuma hipotēku, līguma ārpusstiesas izpildes nodrošināšanai. Tās apraksta, kā rast abām pusēm pieņemamākus risinājumus, un bankas ir aicinātas to ievērot. Tāpat Patērētāju tiesību aizsardzības centra likumā ir paredzēti patērētāju, hipotekāro kredītuņēmēju aizsardzības mehānismi, kas neļauj pasliktināt klientu situāciju, ja viņi nav pieļāvuši būtiskus līguma pārkāpumus, un arī šie pārkāpumi ir definēti minētā likuma 8.1. pantā. Šo informāciju skatiet KLIENTU SKOLĀ sadaļā "Hipotekārais kredīts". Katrs gadījums par kredīta restrukturizāciju tiek skatīts individuāli, un nosacījumi ļoti lielā mērā ir atkarīgi arī no bankas un klienta iepriekšējās sadarbības un savstarpējās paļāvības. Tomēr, ja pārrunu ceļā neizdodas rast abām pusēm pieņemamus risinājumus, tad klientam ir tiesības vērsties ar pieteikumu tiesā.

Jautājiet par tematiem saistībā ar finanšu pakalpojumiem – FKTK eksperti jums atbildēs šajā slejā!

www.klientuskola.lv

Rubrika tapusi sadarbībā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas klientu skolu